БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 136 (8968)
ИЮНИИН 12
ПЯТНИЦА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Немец айлшад Ригын предприятинуудаар ябаба (1-дэхи нюур).

Азербайджанай ССР-эй искусство, литературын хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагдаба (1-дэхи нюур).

РОССИН ГҮРЭНТЭЙ БУРЯТ ОРОНОЙМНАЙ НЭГЭДЭҺЭЭР 300 ЖЭЛЭЙ ТҮҮХЭТЭ ОЙДО (1-дэхи нюур).

Свердловско экономическа захиргаанай районой промышленна предприятинууд болон барилгануудта хүдэлдэг ажалшадай абаһан уялганууд тухай КПСС-эй ЦК-гэй 1959 оной июниин 10-най тогтоол (1-дэхи нюур).

КПСС-эй ЦК-гэй ПЛЕНУМЫЕ УГТУУЛАН. С. Бардамова. — Уралан нарижуулагшад олошорно (2-дохи нюур).

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ: Механизаторнуудай ажалые һайнаар харуулдаг газетэ (2-дохи нюур).

Д. Жалсабон. — Бурят арадай соёл культура хүгжэн һалбарна (2—3-дахи нюурнуудта).

Һайн шанартай нооһо гүрэндөө тушааха! (3-дахи нюур).

Совет ороной элитэ эрдэмтэ (3-дахи нюур).

ГУРБАН ЖЭЛЭЙ СОЁЛОЙ ДОБТОЛГО (3-дахи нюур).

ХИЛЫН СААНАҺАА: Женевэдэ болоjo байһан гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ (4-дэхи нюур).

Совхозой профсоюзна организаци

...үнөө республикымнай бүхы ...алшад Россин гүрэнтэй Бурят ...ной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ ...шо 300 жэлэй түүхэтэ ойн һайн...ые ажалай эрхим амжалтаар уг...ын түлөө тэмсэжэ байна. Энэ ...сэлдэ совхозуудаймнай хүдэл...ишэд бүгэдөөрэн оролсожо, хү... ажахын продукци абаха хахад ...эйнгээ түсэбые болзорһоонь ...д дүүргэхын тула эршэмтэйгээр ...лдоно. Энэ шухала зорилго бэе...лгэдэ совхозуудай профсоюзна ...ганизацинууд мүн лэ ехэ үүргэ ...ргэхэ уялгатай.

...еспубликымнай зарим совхозуу... профсоюзна организацинууд ...алшадай дунда эмхидхэлэй хү...мэри һайнаар ябуулжа, социа...стическэ мүрысөө үргэнөөр дэл...үүлжэ, ажахын хүгжэлтэдэ ехэ ...лөө үзүүлдэг болоjo байна. Жэ...э болгон Мухаршэбэрэй аймагай ...рдэм» совхозой профсоюзна ор...низацине (түрүүлэгшэнь нүхэр ... Я. Коломейцев) абаад үзэе. ...э совхозой хүдэлмэришэд бүхы... шахуу профсоюзай гэшүүд бо...нхой. Совхозой отделени бүхэндэ ...офсоюзай комитет, гүүртэ, брига...да профсоюзай бүлгэмүүд эмхид...дэнхэй. Тэдэнние эдэбхи үүсхэл..., шадамар бэрхэ хүнүүд хүтэл...риилдэг. Эдэ бүгэдын ашаар һүү... үедэ отделени, бригада, гүүртэ ...эгүүр профсоюзна хүдэлмэри ни...эд һайжараа.

Илангаяа эндэхи 5-дахи отделе...ин профсоюзна комитет (түрүү...гшэнь нүхэр Д. Г. Гармаев) һай...ар хүдэлжэ, малшадай дунда ...иалистическэ мүрысөө үргэнөөр ...гэрүүлһэнэй ашаар совхоз соо... хододоо түрүү һүүри эзэлдэг... Тиигэжэ түрүүшүүлэйшье тоо ...ид олошороо. Тэдэнэй дунда хо...шон нүхэр Т. Цыбиков энэ жэлэй ...арын туршада зуун эхэ хониһоо ... хурьга, хонишон Ринчинова ...ун эхэ хониһоо 103 хурьга, ...аад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ ...йна. Һаалишад Гармаева, Дондү...ва гэгшэд үнеэн бүриһөө 816—928 ...тр һү һаагаа.

Профсоюзна организаци хадаа ...ртийна организаци, дирекцитэй ...мта социалистическэ мүрысөөнэй ...нгүүдые саг болзортонь согсолон ...ргажа, ажалшадай суглаан дээ...үр зүбшэн хэлсэдэг, түрүүшүүлые ...агнадаг, Хүндэлэлэй самбарта ...мдэглэжэ, урмашуулдаг заншал...ай.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, ...дөө ажахын продукциин өөрынь ...не химдаруулха шухала зорил...е шиидхэхын тула совхозой проф...юзна комитет экономическа асуу...алнуудаар хүдэлмэришэдэй дун...а лекци, элидхэл саг үргэлжэ ун...ргэжэ байдаг. 1959 оной туршада ... гаран иимэ лекци, элидхэл хэг...ээ.

Гэхэ зуура, республикымнай ...онхи совхозуудай профсоюзна ...рганизацинууд үшөөл муугаар хү...дэлнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Илангаяа Бичурын совхозой профсоюзна комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Б. Будаев) хангалтагүйгөөр хүдэлнэ. Нэн түрүүн энэ совхоз хүдөө ажахын продукци ехээр абаха талаар доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Совхозой профсоюзна комитет өөһэдынгөө суглаан, үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ ажал хүдэлмэреэ һайжаруулжа, арга боломжонуудаа гүйсэд ашаглажа, шэнэ шэнэ амжалта түйлаха тухай асуудал зүбшэн хэлсэдэггүй байһаар. Гадна профсоюзна комитет өөһэдынгөө эдэбхитэдэй дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулдаггүй, отделениин комитедэй, профсоюзай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдтэ хэрэгтэй туһаламжа үзүүлдэггүй байха юм. Профсоюзна хүдэлмэриин иимэ муугаар ябуулагдадаг дээрэһээ эндэ профсоюзай гэшүүдэй түлбэришье саг соогоо оруулагданагүй. Жэшээлхэдэ, совхозой ахалагша агроном нүхэр Гылыков, нэгэдэхи отделениие даагша нүхэр Улзытуев, бухгалтер нүхэр Цыренов гэгшэд жэлэй турша соо профсоюзай гэшүүдэй түлбэриие түлөөгүй байшоо.

Эдэ мэтын дутагдалнууд бусадшье совхозуудай профсоюзна организацинуудта үзэгдэнэ.

Совхозуудай профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын тула совхозой партийна комитедүүд саг үргэлжэ тэдэндэ туһаламжа үзүүлжэ, ажал хүдэлмэриинь хододоо хинан шалгажа байха уялгатай.

Профсоюзна комитедүүд хүдөө ажахын продукци абаха совхозойнгоо түсэбые, мүн абаһан социалистическэ уялгануудаа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүдэлмэришэдөө эмхидхэн элсүүлжэ, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажал хүдэлмэридэ нүлөөлдэг нүлөөгөө бүри шангадхаха зэргэтэй. Тиихын тула профсоюзна организациин эмхидхэлэй бүхы хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, профсоюзай гэшүүдэй суглаа, үйлэдбэриин зүблөө саг болзортонь үнгэргэжэ, тэндэ ажахын болон ажалшадай байра байдал тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байха шухала.

Мүн үйлэдбэри дээрэ ажалай бүтээсые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлжэ, доторойнгоо арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглажа, хүдөө ажахын продукциин өөрынь үные химдаруулха хүдэлмэриие толгойлхо гээшэ профсоюзна комитет бүхэнэй шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

Совхозуудай профсоюзай гэшүүд! Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй алдарта ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ хүдөө ажахын эдеэ хоол бүри ехээр абаха уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты!

Азербайджанай ССР-эй искусство, литературын хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагдаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Азербайджанай искусство, литературые хүгжөөлгэдэ гайхамшагта габьяа харуулһанайнь түлөө, Москва хотодо болоһон Азербайджанай искусство, литературын декадатай дашарамдуулан, Азербайджанай ССР-эй искусство, литературын 329 хүдэлмэрилэгшэдые СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнаба.

Ленинэй орденоор—10 хүн, Ажалай Улаан Тугай орденоор—46 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—98 хүн, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар 175 хүн шагнагдаһан байна.

Оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский Австри ошохоёо мордобо

Австриин Оборонын министр Ф. Графай уряалаар Оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский советскэ бүлэг генералнууд болон офицернүүдтэй хамта Вена ошохоёо мордоо. Р. Я. Малиновский, тэрээнтэй хамта ябалсагшад Австрида ерээд байха үедөө сэрэгэй һуралсалай газарнуудаар, Австриин армиин сэрэгэй частьнуудаар ябаха юм.

Советскэ Союзай Маршалнууд И. С. Конев, В. Д. Соколовский, А. А. Гречко, К. С. Москаленко болон Советскэ Армиин бусад генералнууд, офицернүүд Оборонын министр Р. Я. Малиновскиие Внуковска аэродромһоо мордохуулаа.

(ТАСС).

СССР-эй Оборонын министр Маршал Р. Я. Малиновский Венэдэ ерэбэ

ВЕНА, июниин 10. (ТАСС). СССР-эй Оборонын министр Маршал Р. Я. Малиновский болон тэрээнтэй хамта ябалсаһан генералнууд, офицернүүд Австриин министр Ф. Графай хани ёһоной харюугай уряалаар мүнөөдэр Венэдэ ерээ.

Советскэ айлшадые Австриин Оборонын министр Ф. Граф, Австриин Оборонын министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд Швехат аэродром дээрэ угтаһан байна.

КНДР-эй Арадай Дээдэ Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Ген Москвада ерэбэ

Корейн Арадай-Демократическа Республикын Арадай Дээдэ Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Ген Европын арадай демократиин оронуудаар аяншалжа ябаһанаа Эхэ ороноо бусалгандаа июниин 10-да Москва ерээ. Тэрээнтэй хамта КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшын орлогшо Хон Мен Хи, КНДР-эй Арадай Дээдэ Суглаанай Президиумэй секретарь Кан Рян Ук, КНДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Ли Дон Ген болон бусад Москвада ерэлсээ.

(ТАСС).

Улан-Удын мебельнэ фабрика хани барисаанай һайндэрые угтуулан хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ. Фабрикын түрүүшүүлэй нэгэн Нина Шагтановна Хамаганова халаан бүриингөө нормо 180 процент хүрэтэр дүүргэнэ.
Зураг дээрэ: Н. Ш. Хамаганова. А. Мантаевай фото.

10 центнер нооһо тушааба

Хаа хаанагүй хүхэ ногоон тала дайдаяа хушажа, үнгын модод сэсэглэжэ, хүхы шубуун донгодоод гоёл даа. Энээнтэй хамта хүйтэн үбэлые, хабарай хахир сагые хүсэ тамиртайгаар үнгэргэһэн адуу мал хүхэ ногоон бэлшээридэ һүрэглэн бэлшэжэ жарганад.

Иигэжэ түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын зун Бичурын аймагта эхилбэ. Үндэр баян ургаса хуряалгаараа алдаршаһан бичурынхид энэ зуниие урдынхида орходоо улам эршэмтэйгээр ажаллажа уттаа.

Аймагай колхознигууд болон совхозой хүдэлмэришэд Россин гүрэнтэй Бурят оронойнгоо һайн дураараа нэгэдэһэн 300 жэлэй түүхэтэ ойе угтуулан гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ, нооһо тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн тэмсэлдэ бодонхой. Мүнөө Бичурада хониной нооһон хайшалагдажа эхилһээр хэды хонобо. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Митыпов, парторганизациин секретарь нүхэр Новокрещеннов) хэдыхэн үдэрэй турша соо 700 гаран хонин хайшалагдажа, 10 центнер нарин, нарибтар нооһон һайн шанартайгаар гүрэндэ тушаагдаа. Колхозой гэшүүд энэ жэл 6000 хониной нооһо хайшалжа, 132 центнер нооһо гүрэндөө тушааха, худалдаха түсэбтэй юм. Тэд эндэхид һайндэрэй хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур 23 центнер нооһо гүрэндөө тушаахабди гэһэн уялга абанхай.

—Бидэнэр абаһан уялгаяа дүүргэхын тула бүхы хонидоо 10—15 үдэрэй турша соо хайшалаад, гүрэндэ нооһо тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 25 болотор дүүргэхэбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Митыпов мэдүүлнэ.

Тэрэшэлэн Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхид 1000 гаран хонидоо хайшалжа, түрүүшын хэдэн центнер нооһо гүрэндөө тушаажа эхилбэ. Нооһо хайшалалга дээрэ колхознигууд Балдама Аюшеева, Наталья Сафронова болон бусад эрхимээр ажаллана. Эдэнэр үдэр бүри 20—30 хониной нооһо хайшалжа байдаг юм.

—Колхознигуднай бүхы хонидоо арбаад үдэр соо хайшалжа дүүргэхээр эрид шиидэнхэй,—гэжэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Дашиев мэдүүлээд:—гүрэндэ нооһо тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые һайндэр болотор заатагүй дүүргэхэбди,—гэбэ.

М. Мункожапов.

Үндэгэ худалдаха жэлэй түсэб дүүргэгдээ

Иволгын аймагай колхозууд энэ оной июниин нэгэндэ гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Тэндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозууд түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүн хубиин ажахыһаа үндэгэ тушааха талаар Оронгын, Елбэрэй сельсоведүүд шалгарба.

«8-е Марта», «3-я пятилетка», «Коммунизм», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд һү худалдаха хахад жэлэй түсэб үлүүлээд байнхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозууд 1256 центнер һү, 114241 үндэгэ худалдаад байна.

Колхозуудай тусхай гүүртэнүүдтэ олон мал шахан таргалуулагдажа байна. Энэ һарын хорёодоор тэдэнь гүрэндэ тушаагдаха юм.

С. Борхонов.

„Путь Октября" колхоз түрүүлнэ

Кударын «Путь Октября» колхозой гэшүүд хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, гайхамшагта ойе бэлэгтэйгээр угтахаар шиидээ.

Колхозой бригада, фермэ, отара, гүүртэнүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн үдэр бүри үргэдэнэ. Иигэжэ тус колхозойхид гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб майн 25-да дүүргээ. Мүн үндэгэ тушааха даабаряа 189 процент хүргэбэ.

Үндэгэ худалдаха жэлэй түсэб июниин 10-да, һү тушааха хахад жэлэй даабари арбан үдэрөөр уридшалан дүүргэгдэхээр хараалагдана.

С. Таханов.

Немец айлшад Ригын предприятинуудаар ябаба

...РИГА, июниин 10. (ТАСС). ...ПСС-эй Центральна Комитедэй ...эгэдэхи секретарь, СССР-эй Ми...истрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ...С. Хрущевтой хамта Москваһаа ...дэ ерэһэн Германиин Демокра...ическа Республикын партийно...равительственна делегаци Лат...иин ниислэл хотодо хоёрдохи үдэ...ө айлшалжа байна.

Айлшад үдэһөө урагша Ригын ...ромышленна предприятинуудаар ...бажа танилсаа. Н. С. Хрущевтой ...амта Германиин Нэгэдэмэл социа...истическэ партиин Центральна ...митедэй Нэгэдэхи секретарь ... Ульбрихт түрүүтэй делегациин ...гэ бүлэг Латвиин ехэхэн пред...ияти болохо «ВЭФ» гэжэ элек...отехническэ заводто ошоо.

Заводой директор Н. Алексеев ...водой хүдэлмэри тухай айлшадта ...эрэхэ зуураа, дайнай урда тээхи ...мжээнтэй сасуулхада мүнөө ра...иоприемнигуудые болон радиоло...тээн гаргалга 10—12 дахин, те...ефоной аппарадуудые — 90 дахин ...э болоо гэжэ мэдүүлээ.

В. Ульбрихт, Н. С. Хрущев, делегациин гэшүүд предприятиин цехүүдээр ябажа, үйлэдбэриин ажалые һонирхон хараһан байна.

Удаань заводой талмай дээрэ олон зуун хүдэлмэришэд сугларжа, митинг болобо. Коллективэй түлөөлэгшэд, Латвиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Я. Э. Калнберзин, делегациин гэшүүн—СЕПГ-гэй Магдебургска окружной комитедэй нэгэдэхи секретарь А. Писник, Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущев митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

ГДР-эй партийно-правительственна делегациин хоёрдохи бүлэгынь «Ригас Аудумс» гэжэ бүд нэхэдэг комбинадта ошоо. Эндэ мүн лэ олон зоной хабаадаһан митинг болоjo, делегациин гэшүүн ГДР-эй бүд нэхэгшэдэй, оёдолой болон гуталай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай центральна правлениин түрүүлэгшэ А. Поссельт, Латвиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Т. Лацис болон бусад үгэ хэлэһэн байна.

СВЕРДЛОВСКО ЭКОНОМИЧЕСКА ЗАХИРГААНАЙ РАЙОНОЙ ПРОМЫШЛЕННА ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН БАРИЛГАНУУДТА ХҮДЭЛДЭГ АЖАЛШАДАЙ АБАҺАН УЯЛГАНУУД ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гэй 1959 оной июниин 10-най тогтоол

Свердловско экономическа районой предприятинууд болон барилгануудай коллективүүд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые эрхим һайнаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлээд, продукци бүтээн гаргаха табан һарынгаа программые бүхы дээрэнь майн 25 хүрэтэр амжалтатайгаар дүүргээ.

Свердловско областиин ажалшад капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэ үрэ ехэтэйгээр ашаглаха, үйлэдбэриингөө хүсые бүри һайнаар хэрэглэхэ, шэнэ техникэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, түхеэрэлгээ һэльбэн шэнэдхэхын тула оролдолго хэшээл, эршэ зориг гарган, арга боломжонуудаа элирүүлжэ, долоон жэлэй түсэбэй даабаринуудые үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар нэгэ жэл урид дүүргэхэ уялгануудые абаба.

Свердловско экономическа районой ажалшадай абаһан уялгануудта юун дээрэһээ онсо анхарал хандуулагданаб гэхэдэ, долоон жэлэй түсэбэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэдэ, капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэнэй хэмжээе долоон жэл соо бүхы дээрэнь, мүн жэл жэлээр нэмээнгүй түйлагдаха болоно.

Уралмашзаводой коллектив булад хайлуулдаг шэнэ цех барихын орондо, мүнөө байһан цехые һэльбэн заһаха, гагнамал, гагнагдан шудхагдаһан бүри һайн конструкцинуудые хэрэглэһэнэй үндэһөөр шэнэ хүсэ ашаглалгада оруулалгые 3—4 жэлээр түргэдхэхэ, мүн баһа түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн һайжаруулһанай, үйлэдбэриин хүсэ һайнаар ашаглаһанай үндэһөөр машинанууд ба түхеэрэлгэ бүтээн гаргахаяа түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1,4 дахин ехэ болгохо гэжэ шиидээ.

Нижне-Тагилай комбинадай металлургнууд техникэ ба үйлэдбэриин технологи нарижуулан һайжаруулжа, доменно шэнэ пеэшэнгыс болзорһоонь урид ашаглалгада оруулжа, булад ба прокат үйлэдбэрилгөөр 1965 ондо түйлагдаха хэмжээе хоёр жэлээр, шэрэм—нэгэ жэлээр болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаба.

Свердловско областиин ондоошье предприятинууд, барилганууд иимэл хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхээр шиидэнхэй байна.

КПСС-эй Центральна Комитет долоон жэлэй даабаринуудые бүри богони болзор соо дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгые тон шухала удхашанартайда тоолоод, үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар долоон жэлэй даабариие болзорһоонь нэгэ жэлээр урид дүүргэхэ гэһэн Свердловско экономическа захиргаанай районой ажалшадай гайхамшаг үүсхэлые һайшаан, манай ороной экономическа хүсэ шадалые улам саашадань хүгжөөн бэхижүүлхын тула КПСС-эй XXI съездын хараалһан асари ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэг түргэдхэхэ гэһэн арюун һайхан эрмэлзэлгээ амжалтатайгаар бэелүүлхыень предприятинууд, барилгануудай коллективүүдтэ хүсэнэ.

Свердловско экономическа захиргаанай районой предприятинууд болон барилгануудта хүдэлдэг хүдэлмэрилэгшэдэй абаһан уялгануудые ажалшадай суглаанууд дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсүүлхэ, эдэ уялгануудтай дашарамдуулан промышленностиин, барилгын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай арга боломжыень тодорхойлуулха, долоон жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэмжээ-ябуулга тодорхойлхо ябадал түйлахыень КПСС-эй ЦК союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудта, КПСС-эй крайкомууд болон обкомуудта, экономическа захиргаанай районуудай арадай ажахын Соведүүдтэ һанамжалан дурадхана.

КПСС-эй ЦК-гэй Секретарь
Н. ХРУЩЕВ.

КПСС-эй ЦК-гэй ПЛЕНУМЫЕ УГТУУЛАН

Уралан нарижуулагшад олошорно

Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн улам эршэмтэйгээр дэлгэржэ байна. Россиин гүрэнтэй Бурят оронойһайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаха гэжэ зоригжоһон сэмбэшэд абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула шармайн оролдожо байнхай. Ажалай түрүүшүүлэй, даабаряа болзорһоонь урид дүүргэгшэдэй тоо үдэр бүри улам олошорно. Фабрика доторoo түрүүлжэ, коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Сергей Шитовэй комсомолшууд-залуушуулай бригадын жэшээгээр мүнөө фабрикын 30 гаран бригада коммунистическэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байнад. Тиихэдэ олон залуу хүдэлмэришэдтэй аппаратно-ээрэлгын цех энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө оролдожо эхилбэ. Сэмбэ нэхэдэг, утаһа ээрэдэг олон хүн коммунистическэ ажалай ударник болохо гэжэ эрмэлзэн, жэшээтэ ажалаараа суурхана. Фабрикын хэдэн хүдэлмэришэд энэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд, 1960 оной түсэбөөр ажаллажа байнхай.

КПСС-эй ЦК-гэй һаяар болохоёо байгаа Пленум тухай мэдээсэлые фабрикын коллектив ехэ баяртайгаар угтаа. Ажалаа оньһожоруулха, үйлэдбэреэ автомадаар зэбсэглэхэ талаар ямар юумэ хэжэ шадахаб, юу хэхэ ёһотой байһанаа фабрикынхид дахин хаража үзэбэ. Доторойнгоо арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхын тула һаяхан эндэ уралан нарижуулгын дурадхал суглуулха һара үнгэргэгдөө. Энэ һарын туршада 30 гаран шухала дурадхал ороһон байна. Тэдэнэй олонхинь мүнөө үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тус коллектив социалистическэ уялгануудайнгаа ёһоор 1959 ондо 280 мянган түхэригэй зөөри алмаха дурадхалнуудые оруулхаар хараалһан юм. Үнгэрэгшэ таба һарын туршада 150 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдээ. Нилээд олон хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдынь үйлэдбэреэ нарижуулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гэжэ эрмэлзэнэ.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, аппаратно-ээрэлгын үйлэдбэрине даагша нүхэр М. Ф. Завгородняя нооһоной шанар һайжаруулха зорилгоор шэнэ эмульси бэлэдхэһэн байна. Тэрээгээр нооһо тоһодоходо утаһан таһардаггүй, химда сэнтэй болодог юм. Урдань иимэ эмульси зундаал хэрэглэдэг байгаа. Мүнөө бүхэли жэлдэ хэрэглэдэг болоо. Энээнэй ашаар нэгэ жэл соо 80 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдэхэнь. Уралан нарижуулагшад В. М. Лобанов, Г. Ф. Овчинников ээрэгдэһэн утаһа оройдог машинын шэнэдхэн һайжаруулжа, 15277 түхэриг алмаба.

Бии байгаа түхеэрэлгэеэ ашагтай һайнаар хэрэглэхэ, тэрэнэй бүтээсые дээшэлүүлхэ асуудалда мүн лэ ехэ анхарал хандуулагдана. Мастер Григорий Моисеевич Гриф ээрэдэг машиные бүри түргэнөөр хүдэлдэг болгохо дурадхал оруулһан юм. Энэ дурадхалай ашаглагдахада ээрэлгын машинын бүтээсэ нилээд дээшэлээ. Нэхэгдэһэн сэмбэ тусхай машинаар хатаагдажа гаргагдадаг. Вениамин Моисеевич Гриф, Иван Лукич Арефьев гэгшэд энэ машинын бүтээсые дээшэлүүлхын тула ехэ оролдолго гаргажа, 10769 түхэригэй алмалта хэһэн байна.

Мүн саашадаа хуушан түхеэрэлгэнүүдээ гүйсэд һайнаар хэрэглэхэ, үйлэдбэрингөө арга боломжые дүүрэн хэрэглэхын тула ехэ юумэн хэгдэхэ байха. Котельнэдэ оньһон аргаар нүүрһэ асардаг болохо гэжэ хараалагдаа. Мүнөө хэрэглэгдэдэг элдэб кислота гарай хүсөөр лэ хулигдоно. Һаяар энэ ажал оньһожоруулагдахань. Ээрэлгын машинын нэгэ модон деталь аяар Владимирска областьһоо асарагдажа, ехэ үнэтэй болодог байгаа. Манай эндэ тиимэ модон ургадаггүй. Уралан нарижуулагшад тиимэ модон деталиие үни удаан хэрэглэхэ арга олоо. Фабрикын хүдэлмэришэн бүхэн техникэеэ һайнаар хэрэглэжэ, саг соонь сэбэрлэжэ, заһабарилжа, тэрэнээ удаан саг соо хүдэлгэхэ гэжэ оролдоно.

Фабрикын токарь Иванов хюрөөдэгдэһэн модоной үлөөдһэ хэрэглэжэ, өөрынгөө бүтээһэн тусхай станок дээрэ штукатурна дранка хэдэг болоо. Тэрэнь фабрикын бариһан гэрнүүдые штукатурдахада хэрэглэгдэнэ. Тиимэ станогые хүсэд хүдэлгөө һаа, жэлдээ 40 мянган түхэригэй арьбалалта үгэжэ шадаха юм.

Энэ долоон жэлэй туршада фабрикань хоёр дахиниһаа ехэ продукци бүтээн гаргадаг болохо. Хэрбээ 1959 ондо нэгэ миллион 154 мянган метр сэмбэ нэхэхэ байгаа һаа, 1965 ондо хоёр миллион 150 мянган метр нэхэжэ гаргаха түсэбтэй. Бүтээн гаргадаг продукцияа хоёр дахин ехэ болгохын тула шэнэ, бүтээсэ ехэтэй машинанууд хэрэглэгдэхэ, фабрикань шэнэдхэн хүбилгагдаха, үргэдхэгдэхэ юм. Мүнөө эндэ һэльбэн заһабарилха ажал хэгдэжэ эхилээ. Хуушан барилгань үргэдхэгдэжэ, шэнэ корпусууд баригдахань. Бүтээсэ ехэтэй шэнэ машинанууд тэндэ табигдаха байна. Энэ жэлдэ нооһо холидог шэнэ машина абтаха. Тиимэ машиные ашаглахада, нооһо холилго нилээд һайжарха, бүтээн гаргадаг продукциин шанар дээшэлхэ. Һайн шанартай утаһа ээрэжэ гаргаха зорилгоор шэнэ аппарат тодхогдохо юм. Мүнөө нэгэ иимэ аппарат тодхогдоод, туршагдажа байнхай. Хэрбээ урдань нооһо хоёр дахин сэбэрлэжэ гаргадаг һаа, мүнөө шэнэ аппарадаараа гурба дахин сэбэрлэжэ гаргадаг болоо. Ээрэгдэхэ нооһоной шанар һураггүй һайжараа. Мүн утаһа ээрэдэг бүтээсэ ехэтэй машинанууд абтахань. Сэмбэ нэхэхэ шэнэ станогууд асарагдажа байна. Элдэб шэнэ машинануудай табигдахада, олон янзын сэмбэ нэхэжэ гаргаха арга олгогдохо юм. Урдань шэрүүн сэмбэ нэхэдэг байһан аад, мүнөө һайн шанартай элдэб драп, трико нэхэжэ гаргадаг болоо. Манай фабрикын нэхэн гарһан сэмбэ Сибириин, Зүүн зүгэй городууд, районуудта эльгээгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумдэ зорюулан, сэмбэ нэхэгшэд шэнэ уялга абанхай. Һаяхан эндэ уралан нарижуулагшадай конференци болоо. Партиин ЦК-гэй Пленумэй эхилтэр уралан нарижуулагшадайнгаа тооё 30 хүнөөр олошоруулха, 170 мянган түхэригэй арьбалалта хэхээр 40 дурадхал үйлэдбэридөө хэрэглэхэ гэжэ конференцидэ хабаадагшад шиидэбэ.

Абаһан энэ уялгаяа сэмбэ нэхэгшэдэй нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь лабтай. **С. Бардамова.**

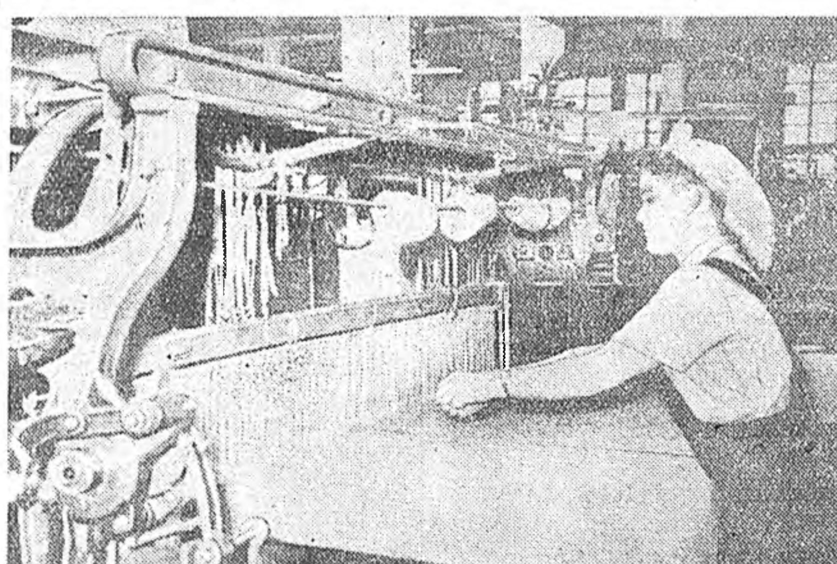

Улан-Удын сэмбын фабрика республикын түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Энэ фабрикын хүдэлмэришэд, алба хаагшад КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумые угтуулан, хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Фабрикын сэмбэ нэхэгшэ Клара Овчинникова хододоо эрхим шанартай продукци гаргадаг, нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг юм. **Зураг дээрэ:** нүхэр Овчинникова таһарһан утаһа залгажа байна.

А. Мантаевай фото.

Торийн аймагай «Улаан Бургалтай» колхоз машинно-тракторна мастерской барижа дүүргээ. Энэ мастерской соонь токарна, үрэмдэлгын станогууд, кузнечнэ, гагнуурилгын агрегадууд бии юм. Түрүүнэй Бургалтайн МТС-эй комбайнер байһан, мүнөө колхозой гэшүүн болоһон Прокопий Базырович Еланов токарёор хүдэлхэ зуураа, һайн амжалта туйлана. **Зураг дээрэ:** нүхэр Еланов ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Эдэбхи ехэтэй малшан

Коммунист Цыбен Цыбиков 1955 ондо аймагайнгаа центртэ алба хаагшаар ажаллажа байһанаа хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай асуудалай табигдахада, өөрынгөө һайн дураар тэндэхи «Байкал» колхоздо ошожо, мал ажал дээрэ хүдэлхөөр шиидээ һэн. Колхозой правлени, партийна эхин организаци тэрэнэй хүсэлые һайшаажа, 100 гаран толгой хашараг, бүрүү даалгажа үгэһэн байна.

Тэрэ сагһаа хойшо Цыбен Цыбикович өөрынгөө үнэн зүрхэнэй бүхы хүсэл оролдолго гарган ажаллаад, даажа абаһан малнуудаа жэлһээ жэлдэ һайнаар харууһалжа, ходо тобир тарганаар ондо оруулдаг болонхой.

Үнгэрэгшэ үбэлдөө нүхэр Цыбиков Хара Бэлшэр гэжэ хагда бэлшээреэр, уһаар элбэг газарта малаа оролдосотой һайнаар хаража, нэгэшье толгой гарзалуулангүй ондо оруулаа һэн. Тиигээд хабар дулаан болоходонь тэдэнээ хада уулын шэмэтэй һайн хагда ногоондо адуулжа, хүшэ шадалынь абхуулаад, мүнөө Баруун Гол гэжэ зунай бэлшээриин газарта зөөжэ ошонхой. Малаа үдэр һүнигүй адуулжа байна.

Тиигэжэ энэ эдэбхи ехэтэй малшан үбэлэй янгинама хүйтэндэшье, зунай аяма халуундашье хамаагүй үхэр малайнгаа харууһа, бэлшээриие зүбөөр эмхидхэжэ, тэдэнээ тобир тарган болгожо тушаадаг юм.

Энэшье жэлдэ хашарагуудаа тус тустань дунда зэргээр 280—300 килограмм болгохын түлөө тэмсэн ажаллана.

С. Шоёнов.

Закаменай аймаг.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Механизаторнуудай ажалые һайнаар харуулдаг газетэ

Ороһото ургамалнуудай ургасые дунда жэшээгээр гектар бүхэнһөө 3—4 центнерээр нэмээжэ, долоон жэлэй туршада орон доторoo ороһо таряа абалгые 10—11 миллиард пүүд хүргэхэ гэһэн партиин XXI съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозууд болон совхозуудай механизаторнууд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна.

Энэ харюусалгатай зорилтые хүдөөгэй механизаторнуудай хэр зэргэ дүүргэжэ, долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ургаса абахын түлөө оролдолго, хэшээл гаргажа байһан тухайнь «Зэдын колхозник» газетэ яһала бэшэнэ.

«Долоон жэлэй түрүүшын хабарые хүсэд бэлэдхэлтэйгээр угтая. Үндэр ургасын түлөө тэмсэл эхилээ!» гэһэн ниитэ гаршаг доро хүрьһэ элдүүрилжэ эхилһэн аймагай колхозуудай ажал тухай Доржи Банзаровай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта трактор болон хүрьһэ элдүүрилдэг машинанuудай шанар муутайгаар заһабарилагдаһан тухай статьянууд апрелиин 8-най газетын түрүүшын хуудаһанда хэблэгдэһэн байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо «Зэдын колхозник» газетэ хабарай тарилгын, кукуруза тарилгын ябаса тухай, механизаторнуудай ажал хэрэгүүд тухай ходо бэшэнэ.

«Сүүдхэ бүхэндэ 30 гектар, дээшэшье газар хахалая!» гэһэн нээмэл бэшэгтэйгээр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд Ф. Заболотский, Т. Цыденов, Д. Найданов, С. Дулзенов гэгшэд аймагайнгаа бүхы механизаторнуудта хандаһан байна. Эдэнэр халаан соо хүсэтэ «С-80» трактораар 15 гектар пар хахалжа, һара соо 900 гектар эртын пар хахалха уялга абаа һэн. Энээниие хэблэһэнэйнгээ удаа гэгээтынхидэй абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байһан тухайнь хэдэн тобшо мэдээсэлнүүдые газетэ хэблээ.

«Механизатор Лубсан-Даба Балдановай үнэтэ уралан нарижуулга» гэһэн С. Дугаровай һонирхолтой бэшэг тус газетын майн 15-да хэблэгдээ. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хоёр механизаторнууд—Лубсан-Даба Балданов залуу тракторист Батор Аюшеев хоёр 80 гектарта кукурузын баян ургаса энэ жэлдэ ургуулжа абаха гэжэ шиидээ. Наг шэбхэ зөөлгэ, тарилга, зүрүүд хоорондын элдүүрилгэ, хуряалга имагтал хоюулаа хэхэ юм. Тиихын тулада «Беларусь», «ХТЗ-7» гэжэ хоёр трактор, өөрөө ашаа буулгадаг хоёр тэргэ, культиватор, сеялкэ тэдэнэр даажа абанхай гээд Дугаров бэшэнэ. Саашадаа Дугаровай корреспонденци соо иимэ һонин зүйлнүүдые уншанабди.

«Кукурузын поли дээрэ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри түргэдхэхын тулада нүхэр Балданов шэбхэ тээдэг, шэбхэ суглуулдаг хоёр механизмуудые өөрөө зохёогоо. Балдановай хэһэн шэбхэ ашадаг түхеэрэлгээр тракторист 18—20 минута соо дүрбэн тонныи багтаамжатай тэргэдэ дүүрэтэр шэбхэ ашана. ...Тиихэдэ шэбхэ суглуулдаг түхеэрэлгэнь час соо 50—55 тонно шэбхэ суглуулха шадалтай... Шэбхэ ашалга, зөөлгэ, буулгалга, сасалга хаялгые сүм оньһожоруулһанай ашаар, нэгэ тракторист 9—10 часай туршада 4—5 километрын газарта 35—40 тонно наг шэбхэ зөөхэ аргатай болоно гэхэ гү, али 10—12 колхознигой хэхэ ажалые ганса саараа хэхэ аргатай болоо...»

Иигэжэ уралан нарижуулагша, түрүү механизаторай дүй дүршэл үргэнөөр, ойлгосотойгоор харууһаниинь тон һайшаалтай.

«Беларусь» трактораар 800 гектар зөөлэн хахалалга хэхэб» гэһэн бэшэг соогоо Кировэй нэрэмжэтэ колхозой залуу тракторист Дунгар Иванов хайшан гэжэ техническэ харууһалга хэдэг, инженер Логвиной арга түхеэрэлгэ хэрэглэжэ, кукуруза тарилгада зүб квадрадуудые гаргажа шадаһан тухай бэшэнэ.

Хабарай тарилгые шанар һайтайгаар үнгэргэжэ, кукуруза өөгүйгөөр таряжа, пар ехээр хахалжа, алдарта 300 жэлэй ойн һайндэрые угтахаяа байһан аймагай түрүү механизаторнууд тухай бэшэхэтэеэ хамта, баян техникэеэ мууса ашагладаг ажахынуудые, тракторта яндаар хандадаг, голодоһо гаргадаг трактористнуудые газетэ шанга гаар шүүмжэлнэ.

Мүн хүдөөгэй механизаторнуудай хээрын байра байдал тушаа, тэрэшэлэн политическэ хүдэлмэри, трактористнуудай мүрысөөн тухай бэшэхэеэ газетэ мартанагүй.

Хүдөөгэй механизаторнуудай үдэр бүриин ажал тухай яһала бэшэжэ байбашье, хабарай тарилгын шанар тухай газетэ үсөө бэшэнэ. Мүн РТС-эй зүгһөө колхозуудай механизаторнуудта үзүүлэгдэжэ байһан туһаламжа тухай, техникын аюулгүйе сахиха тушаа статьянуудые хэблэбэл һайн һэн. Хүдөө бэшэгшэдэй рейд эмхидхэжэ, тракторна хүдэлмэриин шанарые шалгаһан, колхозууд, совхозой механизаторнуудые эдеэ хоолоор зохистой тааруу байра байдалаар газетэ, номоор хангаһые шалгаһан тухай бэшэбэл һайн байгаа. Иимэ статьянуудые олоор хэблэхэ арга бии гээшэ. ТАСС-эй материалнуудые хэтэ ехээр хэблэхэеэ болёод аймаг доторoo ажаллажа байгшадай алдар суута хэрэгүүд тухай очерк, зураглаһан найруулгануудые газетын хуудаһануудта фото зурагуудтайгаар хэблэбэлнь, уншагшад баясажа угтаха һэн.

Мүнөө колхозууд болон совхозуудай механизаторнуудай үмэнэ пропашной ургамалнуудай, нэн түрүүн кукурузын зүрүүд хоорондын элдүүрилгэ оньһон аргаар хэхэ, пар хахалха, нооһо хайшалха болон бусад шухала зорилгонууд табигдаад байна.

Хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ шиндхэхы хүсэн бологшо механизаторнуудай ажал хэрэгүүд тухай, тэдэнэй байра байдалай эрилтэнүүдые хангаха тухай ходо бэшэжэ байха гээшэ аймагуудай газетэнүүдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

300 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

БУРЯТ АРАДАЙ СОЁЛ КУЛЬТУРА ХҮГЖЭН ҺАЛБАРНА

☆

Д. ЖАЛСАБОН, Бурядай АССР-эй Культурын министр

☆ ☆

Байгша оной июлиин 4—5-да манай республикын ажалшад хани барисаанай ехэ һайндэр тэмдэглэхээ бэлэдхэжэ байна. Энээнтэй хамта бурят арадай соёл культураяа хүгжөөһэн замые харахада һонирхолтой.

Үни холын соёл болбосоролтой байһан ород арад бурядуудтаа аха дүүгэй һайн һайхан туһаламжа үзүүлдэг байһан юм. Иигэжэ энэ аха дүүгэй хани барисаан үни холын бүрилдэжэ эхилээд, Октябриин революциин илаһанай һүүлээр бурядай соёл культура һалбаран хүгжэһэн байна. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэриин ашаар Бурят оромнай богонихон саг соо хүгжэнги промышленностьтай, томо хүдөө ажахытай, түрүү социалистическэ соёл культуратай республика болоо.

Совет засагай оршон мандажа байгаа жэлнүүдтэ Бурят орондо ёһото культурна революци болоо юм. Энээнэй ашаар бурят арадай урданай гээгдэнги харанхы байдал орогүй усадхагдажа, культура, искусство хүгжэжэ эхилһэн байна. Богонихон саг соо арад зоной үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхагдаад, бурядай интеллигенци бии болоо. Бурят арадай дундаһаа инженернүүд, техникүүд, агрономууд, зоотехникүүд, врачууд, багшанар, уран зохёолшод, уран зураашад, композиторнууд, режиссернууд, артистнууд урган гараа. Гансахан Улан-Удын багшанарай институт 25 жэл соо дээдэ эрдэмтэй 3 мянга гаран багшанарые бэлдэжэ гаргаа юм. Мүнөө үедэ республика доторнай дээдэ эрдэмтэй 7 мянга гаран мэргэжэлтэд хүдэлнэ гэхэ гү, али 92 хүн бүхэндэ нэгэ дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэ хүртэнэ. Энэмнай Бурят орондо культурна революци хэһэнэй аша үрэ мүн болоно. Зүбхэн лэ 40 гаран жэлэй саада тээ Бурят орондо үзэг бэшэг мэдэхэ хүн зон миин 4—5 процент байһан юм.

Совет засагай оршон мандажа байгаа жэлнүүдтэ соёл культурын эмхи зургаанай олошорһон ушар бурят арадай соёл болбосоролой хүгжэн һалбарһые элеэр тодоруулна. Революциин урда тээ Бурят орондо клуб, библиотекэ гэхэ мэтын культурын гуламта гэжэ байгаагүй юм. Эдээнэй орондо 10 мянга гаран ламанартай хэдэн арбаад дасангууд байһан гээшэ.

Мүнөөнэй Бурят орондо предприятинууд, колхоз, совхозууд, заһабарилгын-техническэ станцинууд, соёл культурын болон медицинын эмхи зургаанууд олон. Республика доторнай культурын 610 байшан болон клубууд, 400 шахуу библиотекэ, номой хэдэн зуун магазин болон киоскнууд, 600 гаран киноустановко, 1000 гаран улаан булан, 200 шахуу культбаза, 3 музей бии. Республиканска 3, аймагай 23 газетэнүүд, барламал 80 газетэ гарадаг, олон типографи бии болонхой. Республикын бии болоһонһоо хойшо 3500 нэрэтэй 13 миллион хэһэг ном хэблэн гаргагдаһан байна. Марксизм-ленинизмын, мүн дэлхэйн уран зохёолой классигуудай номуудые бурят арад түрэлхи хэлэн дээрээ уншажа байдаг.

Һайнаар түхеэрэгдэһэн радиостанци республикымнай түб хотодо хүдэлнэ. 84 мянган радиоточкотой, 123 радиоузел республика доторнай бии юм. Республикын 30 мянган ажалшад радиоприёмнигоор һүүлшын һонинуудые шагнажа байдаг. Улан-Удэ городтомнай телевизионно центр баригдажа байна.

Партиин XX съездһээ хойшонхи үе соо республикын соёл культура илангаяа ехээр хүгжэжэ эхилээ. Олониитын үүсхэлээр соносхогдоһон 3 жэлэй соёлой добтолго энээндэ ехэ түлхисэ боложо үгөө. Соёл культурые хүгжөөхын түлөө республика доторнай бүгэдэ арадай хүдэлөөн дэлгэрэнхэй.

Партийна, советскэ органуудай, комсомолой, профсоюзай болон ниитын бусад организацинуудай оролдолгын ашаар колхозууд болон предприятинууд һүүлэй гурбан жэл соо 15 мянган һууритай 100 клуб бариһан байна. Соёл культурын гуламтануудые барилгада гансахан колхозууд 100 миллион түхэриг гаргашалаа.

Мал ажалай фермэнүүдтэ, тракторна бригадануудта, культбазануудые барижа эхилһэн байна. Энэнь Бурядай АССР-тэ түрүүшынхеэ эхилһэн угаа ехэ удхашанартай хэрэг мүн. Соёл культурын шэнэ гуламта—культбаза гээшэмнай хэдэн олон гэрнүүдһээ бүридэдэг гэбэл: колхознигуудай байха тусхай гэрнүүд гү, али таһалганууд, улаан булан гү, али клуб, магазин, бани бии. Эгээл иимэ культурын гуламтанууд Кударын, Хэжэнгын, Баргажанай, Курумканай болон бусад аймагуудта бии байна. Республикын колхозуудай мал ажалай холын фермэнүүдтэ соёл культурын иимэ 200 гуламта баригданхай. Республика дотор эгээл холын заха булангаар мал ажалай хэдэ мянган иимэ гүүртэ, отаранууд бии. Иимэ газарта культбазануудые барихада колхозуудай центрһээ холо ажаһуудаг малшадые һайнаар хангадаг болоһон байна. Колхознигуудые соёл культурын талаар, ажаһуудалай талаар иигэжэ хангахада тон зохистой гэжэ мүнөө хүдэлжэ байһан культбазануудай дүй дүршэл харуулаа. Ушар иимэһээ энэ шэнэ аргые дэмжэжэ, саашадань дэлгэрүүлхэ гээшэ тон шухала.

Республика доторнай кино ехээр дэлгэрээ. 711 газарта, тэрэ тоодо 40 кинотеатрта кино харуулагдана. 1955 онойхитой сасуулбал, үнгэрэгшэ жэлдэ киноһоо ороһон олзо доход хоёр дахин ехэ болоо. Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгэй ёһоор республикын ажалша бүхэн дунда зэргээр жэл соо 189 дахин кинодо ороһон болоно.

Жэл ерэхэ бүри библиотекэнүүдэй тоо олошоржо байна. Аймагай библиотекэ бүхэн дунда зэргээр 14,4 мянган томуудтай, 1100 уншагшадтай юм. Хүдөөгэй библиотекэ бүхэн 3,4 мянган номтой, 360 уншагшадтай байна. Иимэ библиотекэнүүдһээ гадна, республика дотор 24 мянга шахуу уншагшадтай 1171 нүүдэл библиотекэ бии. Гүрэнэй библиотекэнүүд 1,5 миллион номтой, 140 мянга гаран уншагшадтай юм.

Соёл культурын эмхи зургаануудай бүхэроссиин харалга үнгэрэгшэ жэлдэ амжалтатайгаар үнгэрһэн байна. Клубууд, библиотекэнүүдэй, киномеханигуудай, культбазануудай тоосоон хаа хаанагүй жэл бүри үнгэргэгдэдэг болонхой. Иимэ суглаанууд дээрэ клубай, библиотекын, культбазын, улаан булангай соведүүд һунгагдадаг байна. Энэ харалгада эрхим амжалта туйлагшадта хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. «Эрхим библиотекэ», «Эрхим клуб», «Культурын эрхим байшан», «Эрхим кинотеатр» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ 38 эмхи зургаануудта үнгэрэгшэ жэл олгогдоо. ПВЗ-гэй Культурын байшанда, Хандагатайн леспромхозой клубта, Баянголой Культурын байшанда, Барханай, Шаралдайн хүдөөгэй клубуудта, Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой культбазада иимэ нэрэ зэргэ олгогдоһон байна. 25 хүндэ «Бурядай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшын» нэрэ зэргэ олгогдоо юм.

Уран һайханай самодеятельность улам хүгжэжэ байна. Хоёр мянга гаран иимэ кружогто 35 мянган хүн хабаадана. Партиин XXI съездһээ хойшонхи үе соо манай республикын соёл болбосоролдо шэнэ юумэн бии болоо. Культурын арадай 6 университет, һайн дуратанай 3 театр байгуулагдаа. Аймагуудай центрнүүдтэ хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули олошоржо байна. Уран һайханай самодеятельностиин табидаг зүжэг наадан удха түгэлдэр боложо, ёһото искусствын хэмжээндэ дүтэлжэ байһаниие онсолон тэмдэглэмээр.

Агууехэ ород арадай соёл культурын, искусствын нүлөөн доро бурят арадай искусство һалбаран хүгжөө. Оперо, баледэй театр, ород, бурят драмын театрнууд, дуу хатарай ансамбльтай филармони, композиторнууд болон уран зураашадай, уран зохёолшодой союзууд бии байна.

Совет засагай оршон мандажа байгаа жэлнүүдтэ бурят арадай соёл культура болон искусствын туйлаһан амжалта 1940 оной октябрьда Москва городто болоһон түрүүшын декадада харуулагдаа һэн. Бурядай залуу искусствын хүгжэһэн замые энэ декада харуулаа бэлэй.

Энээнһээ хойшонхи үе соо бурядай театрнууд хүгжэлтын ехэ замаар ябажа гараа. Хэрбээ 1940 ондо гол түлэб тусхай эрдэмгүй артистнартай байгаа һаа, мүнөө манай ороной эрхим консерваториинститудуудта, хореографическа училищинуудта хүмүүжүүлэгдэһэн артистнуудтай болонхойбди. Энээнэй ашаар ородой, дэлхэйн, советскэ классигуудай оперонууд, баледүүд, драмын зүжэгүүд табидаг болонхой. Жэшээнь, оперо ба баледэй театр ородой, советскэ болон дэлхэйн классигуудай, мүн Бурят орондо зохёогдоһон 60 оперо, баледүүдые табиһан байна. Республикын драмтеатр 1932 онһоо мүнөө болотор 100 гаран зүжэг табяа.

Бурядай театрнуудта оюун бэлигтэй дуушад, хатаршад, хүгжэмшэд, драмын артистнар урган гараа. Тэдэнэй дунда СССР-эй арадай артист Гомбо Цыдынжапов, РСФСР-эй арадай артистнар Ч. Генинов, Н. Гендунова, РСФСР-эй габьяата артистнар Л. Линховоин, Л. Сахьянова, М. Степанова, Н. Петрова, Бурядай АССР-эй арадай артистнар Ц. Хоборков, Б. Балдаков, В. Халматов, Б. Вампилов, В. Гусев, П. Гофман, Бурядай АССР-эй

АЙН ШАНАРТАЙ НООҺО ГҮРЭНДӨӨ ТУШААХА!

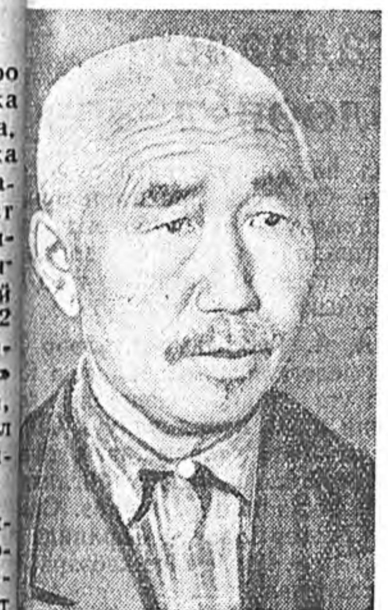

рьсогой совхозой хонишон Балдан вич Дабаев республикын суута хоой нэгэн юм. Нүхэр Дабаев мүнөө 100 эхэ хонинһоо 120 хурьга хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо лна. **Зураг дээрэ:** Б. С. Дабаев.

А. Мантаевай фото.

Нооһо хайшална

публикымнай холын аймагууэгэн—Баргажанда Россин гүй Бурят оронойнгоо һайн дуа нэгэдэһэнэй 300 жэлэй ойс ай бэлэгээр угтаха гэһэн тэмлам бүри шангадажа байна. гай колхозниигууд гүрэндэ мя, үндэгэ тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэбые һайндэр ор дүүргэхын хойноһоо тэмсэайхынгаа хажуугаар, һаяхан ойнгоо нооһо хайшалжа э.

нагай Сталинай нэрэмжэтэ үлэгшэнь нүхэр Санжиев, рганизацинь секретарь нүхэр ев), Карл Марксын нэрэмжэүрүүлэгшэнь нүхэр Цыденов, рганизацинь секретарь нүхэр иев) колхозууд тобир таргаондо ороһон хонидоо түүбэриайшалжа эхилээ. Сталинай жэтэ колхоздо нэгэ үдэрэй соо 500-гаад хонин хайшалаг, түрүүшын хэдэн центнер нооүрэндэ тушаагдаа.

хэдэ Карл Марксын нэрэмжэлхоздо энэ жэл 22 мянган хо нооһон хайшалагдаха юм. олон хонидой нооһые богониолзорто, һайн шанартайгаар алжа дүүргэхын тула Дахино газарта оньһожоруулагдаһан түхеэрэгдээ юм. Эндэ хайшан 70 гаран машина хүдэлжэ, колхозой бүхы хонидой ха а олонхинь хайшалагдаха . Үдэр бүри 1300—1500 хонин алагдахаар түсэблэгдэнхэй. дэ энэ пунктда нооһо илгаха, лэхэ түхеэрэлгэнүүд тодхогй юм.

колхозой гэшүүд энэ жэл хобүриһөө дунда зэргээр 3,5 кимм нооһо хайшалха гэһэн уялһайндэрэй хүндэлэлдэ заатаүүргэхэбди гэжэ мэдүүлнэ. жэ эндэхид байгша ондо 760 ер һайн шанартай нооһо гү тушааха, худалдахаар зоонхой.

Д. Гыргенов.

Түрүүшын вагон нооһон бэлдэгдэбэ

Гушан дүрбэ мянган хонитой Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо мүнөө эгээл харюусалгатай, шахардуу саг срээд байна. Колхозой зуу гаран хонишодой бүхэли жэл соо оролдожо ургуулһан торгон сагаан нооһон хайшалагдажа, хамтын жасада алта мүнгэн урдан орожо байна ха юм. Энээниие удхашанараарнь бодожо үзөө һаа, ургаса хуряалгын халуун хаһатай тэнсэхэ байна. Хэрбээ нооһоёо богони болзорто хайшалжа шадаагүй һаа, тэрэнээ гээхэ, нилээд ехэ хохидолдо орохо болоно бшуу.

«Байгша ондо колхознай 820 центнер нооһо хайшалжа, тэрээнһээ 3 миллион 520 мянган түхэриг мүнгэ олохо гэхэ гү, али бүхы олзо доходоймнай 42 процент болохо юм. Тиимэһээ нооһоёо гээнгүй, һайн шанартайгаар хайшалая!» гэһэн уряа лозунг тэбхэр модон дээрэ зохидхоноор бэшэгдээд, агрегадуудай хүдэлжэ байһан газарта үлгэгдэнхэй харагдана. Тэрэнэй хажууда нооһо хайшалагшадай абаһан социалистическэ уялганууд, хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд бэшэгдэнхэй.

Колхозой табан агрегадай дунда түрүүлжэ ябаһан нүхэр Норбо Бадмаевай хүтэлбэрилдэг агрегат мүнөө Сагаан Жалга гэжэ газарта хүдэлжэ байнхай. Эндэ ерэхэдэ моторой абяан нэгэ жэгдээр түршэгэнэжэ, үбэлэйнгөө нэхыһээ һалаһан мүндэгэр сагаан хонид аяшаан хорёо соогуур хургана. Нүгөөдэ таһалга соонь хүбхэгэр нооһонһоо һалаагүй хонид хүндөөр уухилан хэбтэнэ.

Агрегадай хүдэлжэ байһан газарта ороходо арюун сэбэрхэн, жэрылгэжэ табигдаһан столнууд дээгүүр хэбтүүлһэн хонидые арба гаран хүн электрын хүсөөр хүдэлдэг машинаар зай забдагүй хайшалжа байба. «Мүнөөдэр хэн түрүүлэгшэ ааб?» гэһэн һанаан хүн бүхэнэй зосоо бинил хэбэртэй.

Дүй дүршэл ехэтэй хайшалагша Бутыд Дабаевагай үдэртөө гуша гаран хонидые яаралгүйгөөр хиргажархихада атаархаһан залуу хүбүүд тэрээнһээ дутахагүй, үшөө олониие хайшалха гэжэ оролдоно. Тиигэжэ Георгий Бадмаев, Максим Бадмаринчинов, Слава Лубсанов гэгшэд мүнөө Бутыдһөө дутуугүй болонхой.

— Агрегаднай гурбан үдэр хахад хүдэлөөд байна. Энэ үе соо агрегаднай Радна Данзановай отарын 821 хони, Даба Дансоруновай 166, Цыретор Молоновой—160 хони хайшалжа, 3370 килограмм нооһо абаа,—гэжэ Норбо Галсанович Бадмаев мэдүүлбэ.

Агрегадай хүдэлмэри тусхай тогтоогдоһон гуримаар ябуулагдана. Тэдэнэр үглөөнэй 7 часһаа 11 болотор хүдэлөөд, үдэрэй халуунда амардаг. Тиигээд 2 сагһаа 5 болотор хүдэлжэ сайлаад, үдэшын 9 саг хүрэтэр ажалладаг заншалтай. Агрегадай гэшүүдтэ хамтын эдеэн бэлдэгдэнэ. Хони хайшалдаг машинкануудай хутагануудые Георгий Балданов һайнаар хурсададаг.

Хэрбээ саашадаа оролдосотойгоор, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаад байбал, энэ агрегадай гэшүүд «19 үдэртэ 6861 хонидоо хайшалжа дүүргэхэбди» гэһэн уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаха юм.

Хонидой хэр һайнаар хайшалагдажа байһые ахалагша хонишод нягтаар шалгажа байдаг.

Бургаастай нютагта түхеэрэгдэһэн Батомунко Дансоруновай агрегат мүн лэ мянга гаран хони хайшалаад, 3300 килограмм нооһо абанхай. Илангаяа Бадмажап Очировай отарын хонидһоо нооһон ехээр хайшалагдана. Энэ отарын 324 хонинһоо 1116 килограмм нооһон абтаһан байха юм. Тиигэжэ хонин бүридэ 3,4 килограмм нооһон хүртэнэ.

Июниин 8-най мэдээгээр энэ колхоздо 5 мянга гаран хонин хайшалагдаа. Агрегадуудай хайшалһан нооһон нарин, нарибтар, шэрүүбтэр гэһэн шанараараа илгагдажа, тусхай мэшээгүүд соо хэгдэжэ, Арбузово тосхондо автомашинаар асархадань, дүй дүршэл ехэтэй үнинэй хонишон Жамбал Соктоев тэрэниие шанарайнь талаар илгана. Зоотехник Цындэ Цыреторова һаяхан түхеэрэгдэжэ дүүрэһэн лабораторидо хэды шэнээн сэбэр нооһоной гараха байһыень тодорхойлдог болохонь.

Мүн эндэхи склад соо нооһо ябталха машина тодхогдонхой. Шанарайнгаа талаар илгагдаһан нооһон зуу, зуу гаран килограммаар ябталагдажа, сэхэ промышленна предприятинуудта ябуулагдахаар бэлдэгдэнэ.

— Мүнөө үедэ нэгэ вагон нооһон бэлдэгдээд байна. Үглөөдэр түмэр замай станцида ябталһан нооһоёо зөөхэмнай,—гэжэ Жамбал Соктоев омогтойгоор хөөрэнэ.

Байгша ондо энэ колхоз бүхыдөө нарин, нарибтар нооһо гүрэндөө тушааха юм. Нёдондо шэрүүбтэр нооһониинь миил табан процент байгаа, энэ жэлдэ бүри үгы болохоор хараалагдана.

— Энэ жэлдэ эртэ дулааржа, тарганаар ондо ороһон хонидой нооһон жэгдэ һайнаар хөөрөөд байна. Гүрэндэ гол түлэб эрхим шанартай нооһон тушаагдана,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаев хэлэбэ.

Тиигэбэшье нооһо хайшалха хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Зарим агрегадуудта хүнүүдэй дуталдаһан дээрэһээ үсөөн машинканууд хүдэлнэ. Заримдаа хонидые муугаар хайшалха, хонидой толгой, хүлнүүдтэ нооһо үлөөхэ баримтанууд үзэгдэнэ. Илангаяа Ягодная гэжэ газарта хүдэлдэг агрегадта иимэ ушар үзэгдэһэн байха юм. Мүнөө үедэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зоотехнигүүд агрегат дээгүүрээ саг үргэлжэ ябажа, ажал хүдэлмэриень шалгадаг, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха тушаа хэмжээ абадаг болонхой.

Б. Гылыков,
манай тусхай корр.

Совет ороной элитэ эрдэмтэ

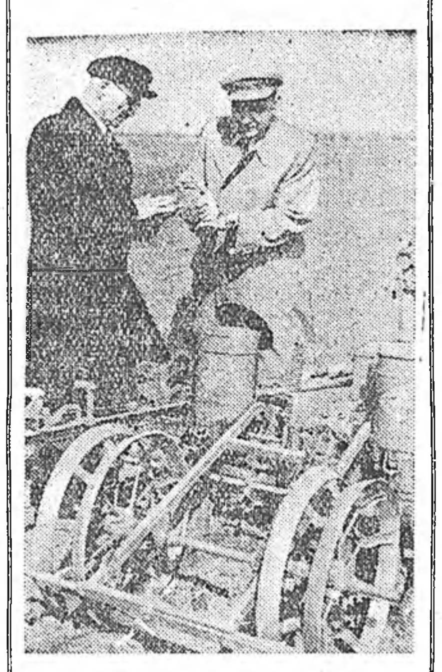

КРАСНОДАР. Академик, Социалистическэ Ажалай Герой, Ленинскэ шангай лауреат Василий Степанович Пустовойт 40 жэлэй туршада эрдэм ухаанай эдэбхитэй ажалябуулжа байһанаа харуулжа байна. Эрдэмтын өөрынь, мүн бусад эрдэмтэдтэй суг хамта бии болгоһон наран сэсэгэй олон сортнууд ороноймнай олон районуудаар ургуулагдадаг болонхой. В. С. Пустовойт № 17839 гэжэ наран сэсэгэй шэнэ сорт бии болгоо. Тэрэнэй үрэһэн 52,7 процент тоһолигтой, гектарай 30-һаа дээшэ центнер ургаса үгэдэг юм. Ондоогоор хэлэбэл, наран сэсэгэй энэ сорт гектар бүриһөө 14 шахуу центнер тоһо үгэнэ.

Мүнөө энэ эрдэмтэн наран сэсэгые ороной хойто районуудта таридаг болохын тула туршалга хэжэ байна. Энэ зорилгоор богонихон болзорой туршада эдеэгээ хүсэдэг хэдэн шэнэ сорт бии болгоо. Жэшээлхэдэ, № 19439 сорт 93 үдэрэй туршада эдеэшэжэ үрдинэ. Энэ сорт 50,7 процент тоһолигтой юм.

Наран сэсэгэй шэнэ сортнуудые һайнаар ургуулдаг болохын тула В. С. Пустовойт колхозуудай севооборотто таригдадаг сортнуудые жэл бүри шэнэдхэн һэльбэжэ байхые дурадхаба. Кубаньда тэрэнэй хэһэн туршалга энэ хэмжээ-ябуулгын аша туһатай байһые баталан гэршэлжэ, мүнөө колхозуудта наран сэсэгэй үрэһэн жэл бүри һэльбэгдэжэ байдаг болоо. Элитэ селекционер В. С. Пустовойтын бии болгоһон наран сэсэгэй шэнэ сортнууд жэл бүри 150 мянган тонно ургамалай тоһо орондоо үгэжэ байха юм.

Василий Степанович Пустовойт мүнөө тоһолигто ургамалнуудай научно-шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институдай селекциин таһагые даажа байдаг. Тиихэ зуураа, «Смена», «Передовик» гэжэ шэнэ сортнуудые бии болгохо талаар хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ сортнууд туршалгын талмайн гектар бүхэнһөө 30—35 центнер үрэһэ, 15—16 центнер тоһо үгэнэ.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна академиин бодото гэшүүн В. С. Пустовойт манай орон дотор эдеэ хоолые элбэг дэлбэг болгохын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ өөрынгөө хубитые жэл бүри оруулна. **Зураг дээрэ:** академик В. С. Пустовойт (зүүн гарһаа), институдай директорые наукын талаар орлогшо А. Я. Панченко наран сэсэг тарижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Гурбан жэлэй соёлой добтолго

Һунгагшадай захианууд дүүргэгдэнэ

Һунгагшадай захяа дүүргэхэ талаар ажалшадай депутадуудай Кяхтын аймагай Совет нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Һунгагшадай оруулһан дурадхал, шүүмжэлэл болон захянуудые согсолжо, тэдэниие бэелүүлхэ тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые табяа. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэбэй ёһоор, Кяхтын Адагай тосхоной һунгагшадай эрилтые дүүргэжэ, 250 хүнэй һууха һууритай клуб баригдажа, дүүргэгдэхэ ойртоо. Мүн тэндэ аймагай шэнэ библиотекэ нээгдэнхэй. Ниитын хүсөөр тосхон гоё һайхан сэсэрлигээр бүрхөөгдөө, дунда һургуули үйлэдбэриин шэнэ, уужам һаруул мастерскойтой болоо.

Үндэр наһатай үбгэд, хүгшэдэй гэртэ байгшад кино асаржа харуулхые депутадуудта дурадхаһан юм. Мүнөө тэдэнэр саг үргэлжэ кино хараха аргатай болоһондоо тон ехэ баяртай.

Харанхы гэжэ тосхоной айл бүхэн радиотой болгогдоо. Тэндэ эхин һургуулиин гэр баригдаба. Харгы заһабарилжа, элдэб олон модо бургааһа тарижа, тосхоноо ногооруулха, болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Эдэ мэтын хүдэлмэридэ ажалшад өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Наушки гэжэ хүдэлмэришэдэй тосхондо клуб, хилээмэ бариха гэр, хамтын бани баригдажа эхилээ. Эдэнь 1959—1960 онуудаар ашаглалгада оруулагдаха юм. Урдань эндэхи түмэр замай эмнэлгын газарта гансал түмэр замшадаа хараад, ондоо тээ ажалладаг хүнүүдые эмшэлжэ үгэдэггүй, тэрээн дээрэһээ үгэ хэлэ гарадаг байгаа. Мүнөө иимэ ушар үзэгдэхэ, дуулдахаяашье болёо.

Наушкиһаа Кяхта орохо харгы муу, умбама элһэтэй, ябахада ехэ хүндэ гэжэ нютагай зон гомдол оруулдаг юм һэн. Энэ харгы мүнөө заһагдажа эхилэгдэнхэй.

Доодо Хираанай ажалшад уужам һаруул Соёл культурын байшантай болоо. Бүрдэндэ эмнэлгын пункт, Мөөрөөшэдэ эхин һургуули нээгдээд байна.

Ехэ-Нугын малшадта нүүдэл наймаан таһалгаряагүй ошодог болонхой.

Һунгагшадай дурадхал, захиануудаар бүтээгдэһэн юумэнүүдые үшөөшье олоор тооложо болохо. Гэбэшье, дутуу дунданууд олон. Шухала захиануудта аймагай нютагай Соведүүд үшөөл бага анхарал хандуулна.

Байгша ондо нютагай Соведүүдтэ болоһон һунгалтануудта бэлдхэхэ үедэ ажалшадай оруулһан дурадхал, захиануудые согсолжо, тэдэниие хүсэндэнь хүргэхэ талаар хэмжээ-ябуулганууд табигдаагүй байһаар.

Доодо Харьяастайн, Хилгантын, Мөөрөөшын, Хираанай, Элистын ажалшад радио табихые, зайн галтай болохые хүлеэжэ байнад. Кяхта соогоо хүн зониие уһаар хангаха асуудал мүнөө хүрэтэр шиидхэгдэнэгүй.

Эдэ мэтын үшөө дүүргэгдээгүй дурадхал, захиануудай байһан ушар зарим нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, тэдэнэй түрүүлэгшэдэй энэ асуудалда хайша хэрэгээр хандадагыень гэршэлнэ бшуу.

Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомшье энээндэ ёһотой анхарал табинагүй.

П. Щербаков.

Зондоо хүндэтэй библиотекарь

Заиграйн аймагай Ташалангай хүдөөгэй библиотекэ аймаг соогоо жэшээтэ һайн библиотекэнүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог юм.

Энэ библиотекые даагша Надежда Петровна Комарова медицинскэ дунда һургуули дүүргэһэн юм. Тиигэбэшье Ташалангай библиотекые даажа абаһан байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо хоёр жэл үлүүтэй саг үнгэржэ байна.

Хэрбээ тиихэдэ энэ библиотекэ оройдоо 800-гаад номтой байгаа һаа, мүнөө үедэ гурба мянга гаран номтой болоо. Эндэ шэнэ номууд олон. Нүхэр Комарова һая абтаһан номуудые уншагшадта дурадхадаг, шэнэ номой удхые тобшохоноор хөөрэжэ үгэдэг заншал библиотекэдээ байгуулаа. Тиимэһээ олон уншагшадтай болонхой. Мүнөө хамта 270 уншагшад тоологдоно. Тэдэнэй дунда наһатай болоһон үбгэд, хүгшэд олон бии.

Нүхэр Комарова холын отара, гүүртэнүүд дээгүүр хүдэлмэрилдэг малшадые саг үргэлжэ хэрэгтэй номоор хангаха, тэдэниие һонирхуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг юм. Энэ зорилгоор малай гүүртэ, отара дээрэ 5 нүүдэл библиотекэ эмхидхээ. Неделидээ нэгэ дахин — пятница бүри колхозой отара, гүүртэнүүдээр ябажа, малшадай дунда номуудые тараана. Нүхэр Комарова гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үнгэргэдэг, гэр гэрээр ябажа, ном тараадаг гуримтай.

Ажахын-политическэ шухала асуудалнуудта зорюулагдаһан номой выставкэ, фотомонтажууд библиотекэдэнь эмхидхэгдэдэг. Мүнөө Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэлэй ойн баярай һайндэртэ зорюулһан выставкэ эмхидхэгдэнхэй.

Энэ библиотекэдэ уншагшадай конференци, литературна үдэшэ, хамтын уншалга үнгэргэгдэдэг байна. Уран зохёолшо В. Штеренбергын «Түрэл бүлэдэ» гэһэн номоор уншагшадай конференци һаяшаг болоо. Тэрээндэ бүхыдөө 200 гаран колхозниигууд болон хүдөөгэй интеллигенци эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, энэ зохёол тухай арбаад хүн үгэ хэлээ. Уншагшадай конференциин һүүлээр наһажаал уншагшадай хүсөөр һонирхолтой концерт харуулагдажа, суглаарагшадые баясуулба. Уншагшад энээниие ехээр һайшаажа, саашадаа уншагшадай конференцинүүдые үнгэргэжэ байхые хүсөө.

Мүнөө агууехэ пролетарска уран зохёолшо А. М. Горькиин зохёолнууд тухай уншагшадай литературна үдэшэ бэлэдхэгдэжэ байна.

Арад зонойнгоо дунда номуудые һайнаар тараажа, тэдэниие һонирхуулдаг болоһонойнь ашаар, наһатай болоһон колхозниигууд мүнөө ном ехээр уншадаг, һонирходог болонхой. Жэшээлхэдэ, үбгэжөөл болоһон колхозой хонишон Василий Зубакин һүүлшын үедэ олон ном уншаа, ородой агууехэ уран зохёолшо Л. Н. Толстойн зохёолнуудые бултынь шахуу уншажа дүүргэээ. Мүн колхозой 60 наһатай модошо дархан нүхэр Вишняков түүхэ тухай уран зохёолнуудые уншаха дуратай юм. Тэрэ «Иван Грозный», «Петр I» гэхэ мэтэ номуудые уншажа дүүргэээ.

Ц. Батуев.

ата артистнар В. Лыгденова, саланов, Ц. Бадмаев, Ф. Иваолон бусад искусствын элитэ рнууд бии юм.

рядай дуу хатарай ансамбль мэй ехэ коллективүүдэй болонхой. Эдэнэй дуу хатареспублика дотороо суурхагадна, мүн орон дотороо, хисаанашье мэдээжэ болонхой. -эй арадуудай, Зүүн зүгэй, социалистическэ оронуудай й композиторнуудай, поэдүүран зохёолшодой дуу хатарые р гүйсэдхэдэг юм.

8 ондо байгуулагдаһан манай бликын уран зурааашадай мүнөө 20 гаран гэшүүнэй, дадуудтай юм. Республикын уран зураашад—РСФСР-эй ствын габьяата ажал-ябуулагамин, Бурядай АССР-эй арадан зурааша Г. Павлов, искус габьяата ажал-ябуулагшад рдыгеев, А. Окладников, Рудь бусад Бурят орон тухайгаа зурагуудые зураһан байна.

гша оной ноябрьда Москва ю болохо бурядай искусство, атурын хоёрдохи декада үнэ тухай парти, правительствын эбэри бурят арадай искусстлитература саашадань хүгжөөэгтэ онсо ехэ удхашанартай . Энэ декадада манай республ искусство, литература үргэаруулагдаха. Бурядай компоуудай зохёолһоо оперо, бажэгүүд, концерт харуулагдан. Арадай уран һайханай сательность, уран зурагууд, птура, шэнэ кинонууд, циркын ство харуулагдаха байна.

—1958 онуудта табигдаһан шанай дуун», «Ургын задарйхада» гэжэ уран һайханай артинанууд, «Байгалай үмэнэ ажаһуунабди» гэжэ бодото байдал харуулһан, зооветинститудай туршалга-шэнжэлгын хүдэлмэри тухай «Байгаалиие эрдэм ухаан хубилгана» гэһэн кинонууд бурядай искусствын хүгжэжэ байһые гэршэлнэ.

1926 оной октябрь һара соо республикадамнай уран зохёолшодой бүлэг байгуулагдаһан юм. Мүнөө 30 гаран уран зохёолшод хүдэлжэ байна. Эдэнэй аха заха болохо, үнинэй уран зохёолшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Хоца Намсараевай зохёолнууд Монголой Арадай Республикада, Хитадай Арадай Республикын Дотор Монголой автономно райондо хэблэн гаргагдаа. «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ Жамсо Тумуновай роман олониитын дунда мэдээжэ болонхой. Москвада, Монголдо, Чехословакида, ГДР-тэ, Венгридэ энэ ном хэблэн гаргагдаһан байна. Бурядай эрдэмтэ Доржи Банзаров тухай «Түрэһэн нютагһаа холо» гэжэ хоёрдохи номоо уран зохёолшо Ч. Цыдендамбаев бэшэжэ дүүргэээ. Олон роман, повестьнууд, шүлэгүүд, пьесэнүүдэй суглуулбари республикадамнай хэблэгдэжэ байдаг.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байха үедэ—июлиин 1-һээ 10 болотор Улан-Удэ городто искусство, литературын харалга үнгэргэгдэхэ. Театрнуудта, филармонидо иимэ харалга болохоһоо гадна, уран зурагай выставкэ нээгдэхэ, арадуудай хани барисаанда зорюулагдаһан кинонууд харуулагдаха.

Коммунистическэ партиин ленинскэ национальна политикын, советскэ ниитын байгууламжын ашаар, бурят арадай соёл культура иимээр һалбаран хүгжөө юм.

Манай ороной арадай ажахые, СССР-эй арадуудай соёл культурые саашадань түргэнөөр хүгжөөхэ зорилго партиин XXI съезд табяа. Энээнтэй хамта, манай республика энэ долоон жэл соо ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ юм. Энэ жэлдэ республикымнай түб хотодо номой магазинай гэр барижа дүүргэгдэхэ, республикын типографи баригдажа эхилхэ. Энэ долоон жэл соо хэблэл улам хүгжэхэ юм. Бурядай номой хэблэл олон ном гаргадаг болохо. Республикын аймагуудта, түб хотодомнай соёл культурын гуламтанууд энэ долоон жэл соо олоор баригдахаар хараалагдана. Гурбан жэлэй соёлой добтолгын түсэбэй ёһоор, хүдөө нютагуудта клуб, библиотекэ, культбаза, улаан булангууд, ниитын бани, спортын газарнууд, хүүгэдэй ясли, садууд, больница, амбулатори болон бусад, хамта дээрээ 2000 гаран иимэ эмхи зургаанууд баригдаха.

Колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, олзоборилгын кооперациин, профсоюзуудай, хото городой, хүдөө нютагай ажалшадай хүсөөр гурбан жэлэй соёлой добтолгын түсэбэй ёһоор баригдаха культурын, ажаһуудалай барилгын эрхилэгдэжэ байһаниинь ехэ һайшаалтай. Колхоз, совхозуудай экономикын хүгжэн дэбжэһэнэй ашаар лэ иимэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ гээшэ. Энэмнай ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай байна.

Партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэриие бэелүүлэн, соёл культурын, искусствын хүдэлмэрилэгшэд Бурят оронойнгоо бүхы ажалшадтай хамта коммунизмын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй нэгэ хуби болохо соёл болбосоролоо саашадань хүгжөөхын түлөө хүсэ шадалаа зорюулха байна.

Халаахай

Хооһон хөөһэн

Сэлэнгын аймагай Ноёхоной сомоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдыпов) һаагдаһан һүн тухайгаа дээшэнь мэдээ үгэхэдөө 1 тонно һү хии нэмээһэн байгаа. Тэрэ һүниинь яаһан бэ гэжэ шалгахада, «тугалнуудтаа уулгажархиһан» байба.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ НЭГЭН:
— Юуншье болог, үлеэгээд үзэхэм, һүншье болохо магадгүй бшуу!

Ф. Балдаевай зураг.

ХҮДӨӨГЭЙ СПОРТСМЕНҮҮДЭЙ МҮРЫСӨӨН

Хүдөөгэй шамбай шииргэ спортсменүүд республикынгаа түрүү һууриин түлөө хоёр үдэрэй турша соо «Динамо» стадиондо мүрысэбэ. Энэ һорёондо 1957 оной чемпион—Курумканай аймагай түлөөлэгшэд, Байкало-Кударын, Түнхэнэй, Тарбагатайн, Сэлэнгын, Закаменай, Ториин, Зэдын хүбүүд, басагад хабаадалсажа, хүсэ шадалаа үзэлсэһэн байна.

Курумканайхид түрүүшын үдэр муу бэшээр тулалдабашье, хоёрдохи үдэртөө һулаар наадажа, түрүү һууряа алдаа. Эмхитэй, гуримтайгаар мүрысэжэ эхилһэн Сэлэнгын аймагай спортсменүүд түрүү һуурида гаража, дамжуулгын шанда хүртөө. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта Түнхэнэй, Байкало-Кударын аймагууд гараһан байна. Курумканай аймагай спортсменүүд зургаадахи һуури эзэлээ.

Тэрэшэлэн өөһэд хоорондын мүрысөөндэ арбан табатай Галина Данилова (Сэлэнгэ) эрхимлэбэ. Энэ басаган 140 сантиметр үндэрые харайһан, 27 метр 55 сантиметртэ диск шэдэһэн байна. Тэрэнэй хани басаган Тамара Волосатова 400, 800 метртэ гүйжэ, республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Спортсменүүд Г. Тришин, Ф. Чебунин, О. Харитонов, В. Цырендоржиев, С. Жигмытов, П. Кобелев гэгшэд баһал амжалта туйлаа.

А. Михайлов.

Зураг дээрэ: 1 Зооветеринарна институдай түлөөлэгшэ Минников үндэрые харайжа байна. 2. 5000 метртэ гүйжэ, түрүү һуури эзэлһэн Олег Харитонов (Тарбагатай), Петр Скобелев (Түнхэн), Семен Мирошников (Сэлэнгэ) гэгшэдэй табсан дээрэ байхань харуулагдана.

Л. Хайдуровай фото.

Үүргэеэ эрхимээр дүүргэнэ

Прибайкалиин аймагай библиотекэ (даагшань М. Березовская) КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха, бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулна.

Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ гектар бүриин 12,2 центнер ороо̄һо таряа, 135 центнер огородой эдеэ, үнеэн бүриһөө 2100 килограмм һү һааха уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөө баталһан колхозуудай ажал, хэрэгүүдые үргэнөөр, тодоор харуулна. «Колхозно байгуулалтын шэнэ шата» гэһэн гаршагтай стендэ уншалгын зал соо табигдаа. Мүн «Химиие арад зоной аша туһада хэрэглэе» гэһэн плакат, элдэб монтаж тэндэ баһал олон. Тэдэнэр бултадаа аймагай колхозуудай түсэбһөө абтаһан тоо, баримтануудтай.

Аймагай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд холын фермэ, отарануудта ажалладаг колхознигуудай эрилтэ хангаха зорилгоор нүүдэл библиотекэнүүдые эмхидхээд, тэндэхи номуудые саг үргэлжэ һэлгэжэ байдаг болонхой. Колхознигуудай дунда ном тараалгада комсомолшууд, залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадуулагдана. Жэшээнь, «Прибайкалец» колхозой парторг нүхэр Горбоев, һаалишад П. Ларионова, Э. Бородина ном тараалгада илангаяа оролдосотойгоор, ханамжатайгаар хабаадалсана.

Нүхэр М. Березовская библиотекэ соогоо һуужа байдаггүй, ходо хүдөө гаража, колхозой библиотекые даагшадта туһаламжа үзүүлдэг.

Парти, правительствын шиидхэбэринүүдые ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха хэрэгтэ соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай айхабтар ехэ үүргэтэй байһые һайн мэдээд, Прибайкалиин аймагай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэриингөө гол шэглэлые оложо хүдэлнэ.

И. Баженов.

Баян, болбосон байдалтай болоо

Хамтынгаа ажахын хүгжэхэтэй хамта Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид (Хэжэнгэ) бүри баян байдалтай боложо байна. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада энэ колхозой гэшүүд өөһэдтөө гэрнүүдые олоор барина. Мүнөө жэлдэшье Н. Доржиев, Ц. Цыбиков, Г. Галанов, Ц. Ямпилов болон бусад олон гэшүүдынь өөһэдтөө гэр барижа ороо. Колхознигууд шэнэ гэрнүүдые барихынгаа хажуугаар машина, мотоцикл, комод, шифоньер гэхэ мэтэ гэрэй элдэб хэрэгсэлнүүдые худалдан абана.

П. Буянтуев.

Оро олоор үсхэбэрилнэ

Үбэлэй сагта гүнзэгы саһан соогуур морёор аяншалха аргагүй хадань, Ахын ангуушад оро унаад, хада уулаар ябадаг юм.

Тиимэһээ эндэхи зон оро үсхэбэрилхэ асуудалда ехэ анхарал табидаг байна. Оро олоор үсхэбэрилхэдэ юугээрээ ашатай туһатайб гэхэдэ: нэгэдэхеэр, амтатай тарган мяхан, хоёрдохёор, шанар һайнтай дулаан хөөбэри абтаха болоно. Аймагай түрүү колхозууд доторой хэрэгтэ үхэр, хони гаргашалхын орондо оронуудые үүсэлдэг болонхой.

Эдэ бүгэдые хараада абажа, аймагай «Улаан Малшан» колхоз оронуудаа улам олошоруулхые оролдоно. Колхозой ехэ дуршэлтэй орошон Нима Осохоев һайнаар хүдэлнэ.

Д. Дугаров.

Сэлэнгын аймагта

ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБЫЕ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭБЭ

Аймаг соогоо түрүү Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид гүрэндөө үндэгэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, майн 31-дэ дүүргээ.

АЙМАГ СООГОО ТҮРҮҮЛБЭ

Сэлэнгын хониной совхозой хүдэлмэришэд эртын пар хахалха түсэбөө аймаг соогоо эгээн түрүүлэн дүүргээ. Совхозойхид үнгэрэгшэ жэлдэ 1910 гектар пар хахалһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 3653 гектар хахалба.

Магтаалда хүртэгшэ

Арба гаран жэлэй турша соо хүдэлжэ сабхи, валенка, ботинка гэхэ мэтые шадамар бэрхээр оёдог, хадхадаг болоһон нүхэр Очиров артель соогоо магтаалтай болонхой.

Улан-Удын «Победа» артелиин энэ хүдэлмэришэн элдэб харюусалгатай захилнуудые саг соонь дүүргэдэг юм. Артель соогоо уран бэрхэ сабхишан гэгдэһэн Дэмбрэн Аюрович мүнөө үедэ зунай гуталнуудые оёжо байна.

Артелиин гурбадахи цехтэ ажалладаг энэ сабхишан эрхим ажалайнгаа түлөө хүндэлэлэй грамотада, элдэб шангуудта хүртөө.

В. Очиров.

Тосхоноо гоё һайхан болгоно

Каменск тосхоной хүдэлмэришэд хани барисаанай һайндэрые угтуулан газаагуурхяа гоёохын тула ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. 4—7—17-дохи кварталнууд илангаяа һайнаар ногооруулагдаа. Коммунальна гэр байрын таһагай конторын дэргэдэ сад сэсэрлиг таригдаба. Үйлсэнүүдтэ таригдаһан модон хашаалагдажа, газонууд соогуур элдэб сэсэг, ногоон таригдажа байна. Олон газарта хүүгэдэй наадаха талмай түхеэрэгдээ. 13, 15-дахи номерой гэрнүүд ехээр һэльбэгдэн заһабарилагдахань.

Эндэхи цементын заводой цехүүдэй хажуугаар мүн лэ олон модон һуулгагдаад, элдэб сэсэг таригдахань.

Ж. Гомбоев.

Ага тосхоной барилганууд

Читын областьдохи Агын округой түб тосхон жэл ерэхэ бүри болбосон түхэлтэй боложо байна. Үнгэрэгшэ 1958 оной туршада эндэ байрын 100 гаран гэр, шулуугаар баригдаһан 2 дабхар комбинат баригдаа. Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха энэ комбинатда элдэб мастерскойнууд нээгдэнхэй. Мүнөө үедэ тосхоной үйлсэнүүдээр шэнэ гэр байранууд, электростанци, үхибүүдэй сад, Культурын ехэ байшан бодхоогдожо байна.

Д. Жапхандаев.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

✪ «Победа» колхозой (Закамен) гэшүүд 300 жэлэй һайндэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтахын тула хахад жэлэйнгээ түсэб уридшалан дүүргэхэ уялга абаһан юм. Мүнөө эдэнэр гүрэндэ мяха худалдалгаар хахад жэлэйнгээ түсэб 222 процент дүүргээ.

Б. Шоенов.

✪ Энэ жэлдэ Улан-Удын зооветеринарна институт дүүргээд, «Дружба» колхоздо (Яруна) ажаллахаяа ерэһэн зоотехнигүүд Ким Тарнуев, Степан Трубчанинов колхозой малшадта һайнаар туһална.

Б. Бардуев.

✪ Республикын гүрэнэй филармониин артистнар хүдөө тосхонуудаар ябажа, концерт харуулна. Һаяхан эдэнэр «Эрдэм» колхозой (Хэжэнгэ) гэшүүдтэ һонин программатай концерт харуулаа.

Д. Доржиев.

Трамвайн шэнэ харгы татагдажа эхилбэ

Трамвайн ябаха хоёрдохи ээлжээнэй барилга һаяхан эхилбэ. Мухинай үйлсэһөө Шишковка тосхон хүрэтэр татагдаха энэ харгые «Бурстрой» трестын 2-дохи участогай хүдэлмэришэд барижа байна. Шэнэ харгы Международная, Юный Коммунар, Садовая, Авторота гэжэ үйлсэнүүдээр гараад, дахин Мухинай үйлсэдэ ерэжэ орохо юм. Энэ харгы 1959 оной һүүл багта баригдажа дүүрэхэ түсэбтэй.

А. Апрелов.

Зураг дээрэ: харгын барилга харуулагдана.

Хилын саанаһаа

Женевэдэ боложо байһан гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ

ЖЕНЕВА, июниин 10. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ түрүүлэгшээр М. Кув де Мюрвиль һууба. Түрүүшээр СССР-эй делегациие толгойлогшо А. А. Громыко үгэ абажа, мэдүүлгэ хэбэ.

Июниин 10-да А. А. ГРОМЫКЫН хэһэн мэдүүлгэ

А. А. Громыко зүблөөнэй үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудаар Советскэ правительствын оруулһан шэнэ дурадхалнуудые тайлбарилан хэлэбэ. Баруун гүрэнүүдэй делегацинууд Берлин тушаа, мүн Германитай баталха эбэй договор тушаа Советскэ правительствын дурадхаһан проектые зүбшэн хэлсэхэ дурагүй байгаа гэжэ СССР-эй делегациие толгойлогшо зааба.

Баруун Берлин, Германитай эбэй договор баталха тухай асуудалнуудаар бэе бэедээ таарамжатай шиидхэбэри абахын тула Советскэ правительство саашадаашье хүсэл оролдолго гаргаха юм гэжэ заагаад, А. А. Громыко иигэжэ мэдүүлбэ:

«Манай хөөрэлдөөе аша үрэтэй болгохые хүсэжэ, Советскэ правительство энээн тушаа үшөө нэгэ шухала алхам хэнэ. Зүблөөндэ хабаадагшадай үзэмжэдэ Советскэ правительствын шэнэ дурадхалнууд табигдана. Эдэ дурадхалнуудые ГДР-эй правительство дэмжэнэ. Эдэ дурадхалнуудые нэрлэбэл иимэ:

Баруун гүрэнүүдэй талые хараада абажа, СССР Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые энэ дары бүрин усадхаха тушаа эрилтэ табихагүй. Баруун Берлиндэ бэелүүлдэг баруун гүрэнүүдэй мэдээжэ эзэмдэлгын эрхые али нэгэн болзорой туршада байлгаха гэһэн һанамжые Советскэ Союз зүбшөөхэ байна. Гэбэшье иимэ байдал тусгаар хараалагдаһан болзор соо, тусхайлбал, нэгэ жэлэй туршада үргэлжэлхэ ёһотой.

Хараалагдаһан энэ сагай туршада Германиин хоёр гүрэнүүд ГДР болон ФРГ-гэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн ниитэ Германиин комитет байгуулха хэмжээ-ябуулгануудые тэгшэ эрхэтэйгээр бэелүүлхэ зэргэтэй.

Тус комитет ГДР ФРГ хоёрой хоорондо харилсаа байгуулан хүгжөөхэ, Германиие нэгэдүүлхэ талаар тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые зохёохо, тэрэшэлэн Германитай эбэй договор баталха тушаа асуудалнуудые хаража үзэхэ ёһотой.

Германиин али нэгэн гүрэндэ дурадхагдаһан энэ комитедэй таарамжагүй байгаа һаань, дүрбэн оронууд Германиин хоёр гүрэнэй правительствонуудта дурсагдаһан зорилгонуудые шиидхэхын тула тэдээндэ таарамжатай харилсаа байгуулхые зүбшөөхэ аргатай байха юм.

Германиин эбэй договорые баталха ябадалые болзоргүйгөөр хойшолуулхагүйн тула, ниитэ Германиин комитет гү, али тэрэнэй орондо, ондоо захиргаанай ажаллахын тула жэлэй болзор тогтоохо хэрэгтэй. Энэ болзорой туршада комитет гү, али байгуулагдаһан ондоо захиргаан эбэй договор тухай, Германиие нэгэдүүлхэ асуудалнуудаар нэгэн адли шиидхэбэри абаха зэргэтэй.

Баруун Берлиндэ тогтооһон баруун гүрэнүүдэй мэдээжэ эзэмдэлгын эрхые саг зуура мэдэрхэ ябадал имагтал Баруун Берлин тухай асуудалые гуримшуулха талаар иимэ эшэ үндэһэ баримталһан хэлсээнүүдэй туйлагдаһан хойно хүсэндөө орохо юм гэбэл:

а) баруун оронууд Баруун Берлиндэ байдаг зэбсэгтэ хүсэнүүдээ, мүн буу зэбсэгээ ямар нэгэн ёһолол дүүргэхэдэ хэрэгтэй болохын тоодо хүрэтэрнь хороохо;

б) ГДР болон бусад социалистическэ оронуудта эсэргүүгээр ябуулагдадаг ямаршье номнол Баруун Берлинэй газар дээрэһээ хэгдэхэеэ болихо;

в) ГДР, СССР, мүн бусад социалистическэ оронуудта эсэргүү ябуулга хэдэг Баруун Берлиндэхи шпионуудай, һүйдхэлэй бүхы организацинууд усадхагдаха ёһотой;

г) Баруун гүрэнүүд Баруун Берлиндэ атомна болон ракетнэ ямаршье түхеэрэлгэ байгуулхагүй гэһэн уялга үгэхэ ёһотой.

Иимэ хэлсээнэй баталагдаа һаа, Баруун Берлинэй гадаадын оронуудтай байгуулһан холбоо барисаае мүнөө хэбээрнь үлөөхые Советскэ Союз зүбшөөхэ байна.

Энэ хэлсээн Баруун Берлинэй ёһо гурим тодорхойлһон саг зуурын документ боложо үгэхэ байна. Энээниие дүрбэн гүрэнүүд, мүн ГДР-эй правительство сахиха зүбшөөлөө үгэхэ ёһотой.

Баруун Берлин тухай дурсагдаһан хэлсээгээр тодорхойлогдоһон уялгануудай дүүргэлтые сахихын тула США, СССР, Англи болон Франциин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн тусхай орган байгуулхые Советскэ правительство дурадхана. Тус орган дурсагдаһан асуудалнуудаар абтаһан хэлсээнүүдые Баруун Берлинэй зүгһөө эбдэхэгүйе сахижа байха, мүн тэдэнэй дүүргэлтые хангаха талаар тусхай хэмжээнүүдые абажа байха уялгатай, тиихэдээ ГДР-эй бэсэ даагаад байха эрхэнүүдтэ хамаарха ёһогүй.

Баруун гүрэнүүдэй Советскэ Союзай энэ дурадхалые абаагүй һаань, Советскэ Союз Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые үргэлжэлүүлхые зүбшөөрхэгүй байна.

Баруун оронуудай, мүн Баруун Германиин правительствын зүгһөө заагдаһан болзорой туршада эбэй договор баталха асуудалаар шиидхэбэри абаха ябадалда һаад хэхэ болоо һаань, Советскэ Союз, мүн Германида эсэргүү дайнда хабаадаһан бусад гүрэнүүдтэй суг хамта Германиин Демократическа Республикатай эбэй договор баталха баатай болохо юм».

Эдэ дурадхалнуудаа баримталха зуураа, баруун оронуудтай хэлсээ туйлахые, зүбшэн хэлсэжэ байһан асуудалнуудаараа бэе бэедээ таарамжатайгаар шиидхэбэри абахые СССР хүсэнэ, гэжэ А. А. Громыко онсолон тэмдэглэбэ. Советскэ Союз Баруун Берлин тухай, мүн Германитай амгалан ёһоной харилсаа байгуулха тухай асуудалые таарамжатайгаар шиидхэхын тула эрид шууд оролдоно, гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Һүүлээрнь советскэ делегациие толгойлогшо Германида, Берлиндэ тохёолдоһон байдалые һайжаруулха талаар СССР-эй оруулһан дурадхалнуудай ехэ удхашанартай байһаниие харуулба.

Ниитэ Германиин комитет байгуулха тухай дурадхал баруун оронуудай правительствонуудта таарамжагүй байха ёһогүй, юуб гэхэдэ тэдэнэр өөһэдөө иимэ захиргааниие байгуулха гэһэн байгаа. гэжэ А. А. Громыко хэлэбэ. ГДР ФРГ хоёрой хоорондо харилсаа байгуулжа, саашань хүгжөөхэ, Германиие нэгэдүүлхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые зохёохо, тэрэшэлэн эбэй договор бэлэдхэхэ, тиигээд баталха гэһэн зорилготой ниитэ Германиин комитет хадаа эбэй договорые бэлэдхэхэ талаар Женевэдэ эхи табиһан хүдэлмэриие таһалдуулхагүй арга олгоно.

Ниитэ Германиин комитет байгуулха талаар зүблөөндэ хабаадагшад үгээ ойлголсоо һаань, Германиин хоёр гүрэнүүдые бэе бэедэнь дүтэлүүлхэ ябадалда ехэ аша туһатай байха һэн.

Баруун Берлин тушаа өөрынгөө дурадхалые оруулха зуураа, СССР-эй правительство энэ хэмжээ-ябуулгада харюу болгон баруун гүрэнүүдэй зүгһөө тодорхой хэмжээнүүд абтажа, Берлиндэхи байдал һайжаруулагдаха бэзэ ... мүн Советскэ правительствын ... радхалнууд энэ зүблөөндэ хаба... дагшадай үмэнэһөө дэмжэгд... бэзэ гэжэ найдагдана, гээд А. ... Громыко үгөө түгэсхэбэ.

А. А. Громыкын һүүлээр США... гэй делегациие толгойлогшо К. Гер... тер үгэ абана. Советскэ деле... циин шэнэ дурадхалнууд США... делегацида таарамжагүй, тиим... зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаха ... гүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Сааш... К. Гертер Баруун Берлиндэ эз... дэлгын гуримые тэрэ хэбээрнь б... гахаар хэлэбэ.

Гэбэшье К. Гертер правите... вонуудые толгойлогшонорой ... лөөндэ аша туһатай хэлсээнүү... туйлахын тула хөөрэлдөөгөө үр... жэлүүлхээр бэлэн байһанаа ... гөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

Великобританиин гадаадын ... рэгүүдэй министр С. Ллойд үгэ... лэжэ, советскэ шэнэ дурадхал... тушаа К. Гертерэй хэлэһэн ... зүбшөөбэ.

А. А. Громыкын мэдүүлгэ ... табигдаһан асуудалнууд ту... өөрынгөө һанамжые ээлжээтэ з... дани дээрэ дахин хэлэхэ байһа... С. Ллойд мэдүүлбэ.

Удаань ГДР-эй гадаадын х... гүүдэй министр Л. Больцдо үгэ ... тэнэ. Германиие нэгэдүүлгэ нэ... рүүн Германиин хоёр гүрэнүүд... ГДР ФРГ хоёрой хэрэг мүн. ... мэһээ ГДР-эй правительство ... маниин хоёр гүрэнэй хоор... до хөөрэлдөө хэхые. мүн н... Германиин захиргаануудые ... гуулха талаар Германиин ... гүрэнүүдэй хоорондо хөөр... дөө хэхые олон жэлэй т... шада дурадхажа байна. Теэд ... дурадхалнууд ФРГ-гэй пр... тельствын зүгһөө анхарагда... орхигдошоһон байна бшуу, ... тэрэ хэлэбэ.

Ниитэ Германиин комитет ту... советскэ делегациин мүнөө... оруулһан дурадхал тушаа хэ... зуураа, эдэ дурадхалнуудые ... эй правительство дэмжэнэ ... тэрэ хэлэнэ. Эдэ дурадхал... дые манай зүблөөнэй зүб... гөөд байгаа һаа, Германиин ... гүрэнүүдэй хоорондо адли эрх... гээр хөөрэлдөө хэхэ дурадхал... дые зүбшөөгөөд байгаа һаа, не... арадай эгээн шухала асууда... шиидхэхэ ябадалда ехэ дэмж... боложо үгэхэ байна.

Һүүлээрнь М. Кув де Мюр... үгэ абажа, А. А. Громыкын х... мэдүүлгые һайшаахагүй байһа... мэдүүлбэ.

Саашань М. Кув де Мюр... К. Гертерэй хэлэһэн үгые дэмж... советскэ делегациин оруулһан ... радхалнуудые үшөө бодожо ... хэрэгтэй гэжэ хэлэбэ.

Удаань К. Гертер, С. Лл... М. Кув де Мюрвиль гэгшэдэй ... дүүлгэ тушаа А. А. Громыко ... хэлээ.

Эгээн һүүлдэ В. Греве үгэ аб... Тэрэ советскэ шэнэ дурадхал... тушаа США, Англи болон Фр... циин түлөөлэгшэдэй хэһэн мэд... гые гол түлэб дэмжэбэ. Тии... эдэ дурадхалнуудые ФРГ-гэй ... гаци шэнжэлжэ үзэхэ гэжэ хэл...

Энээгээр заседани хааг... Зүблөөндэ хабаадагшад ээлж... заседанидаа июниин 12-то суг... ха гэжэ зүбшэлдэбэ.

Алжирта шанга тулалдаан үргэлжэлһөөр

ПАРИЖ, июниин 9. (ТАСС). Алжирта шанга тулалдаанай боложо байһан тухай Парижай газетэнүүд мэдээсэнэ. Алжирта долоон хоногой туршада, июниин 1-һээ 7 хүрэтэр, Алжирай 682 солдат, Франциин 34 солдат алуулаа гэжэ Франци... рэгэй штабай коммюнике соо... дээсэгдэнэ.

Редакторай орлогшо С. Б. БАЛЬЖИНИМА...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации— 35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01063. Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. № 4978